FERSKVANDSFISKERIBLADET

Udgivet af Ferskvandsfiskeriforeningen For Danmark – Anno 1902

Nr. 2 – 112. årg. april/maj 2014

Mindstemål for laks i ferskvand er nedsat

Lindenborg Å kan nu løbe helt uden spærring

Naturnær undervisning direkte i vandløbet

Tværfaglig interesseorganisation for
lystfiskeri – ferskvandsfiskeri – akvakultur og bredejerinteresser

Vi er med i debatten!

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark ønsker at være med i nogle af de 23 vandråd som oprettes nu, for at deltage i debatten om vore synspunkter.

Vi deltager også i §7-udvalgets udvalg om rekreativt fiskeri, hvor vi er blevet opfordret til at komme med en fælles indstilling om fremtidens rekreative fiskeri til Fødevareministeriet.

Vi afholder den årlige generalforsamling den 26. april i Langå Kulturhus kl. 13.00. Mød op og deltag debat om foreningens arbejde.

Med venlig hilsen

Niels Barslund

Indholdsfortegnelse

Formandens leder 2
Stor ros fra EU-Kommissionen 3-4
Kommunerne kan søge tilskud 5
Mindstemål for laks og havørred nedsættes 6-8
Manglende vandplan i EU-retten 9-10
Ny naturnær undervisning 11-14
Gode oplevelser ved Lindenborg Å 16-19
Sandart er blevet en saltvandsfisk 20
Inddæmmet fjord bliver igen en sø 21-22
Video om ørredens gydeområder 23-24
Lindenborg Å er sluppet fri 25-26
Give Betonelementer i 50 år 27-28
KORT NYT 29-31

Stor ros fra EU til Snæbelprojektet

Den næst dyreste danske naturgenopretning er nu sluttet

Det næst dyreste naturgenopretningsprojekt til flere millioner kroner er nu sluttet og gjort op. Det handler om projektet for at redde Europa mest truede fisk snæblen, som har kostet godt 150 millioner kroner, heraf en stor del af beløbet fra EU.
Alle projekter er vel udført og resultaterne har været langt over forventning, fortæller Naturstyrelsen, nu da projektet er gjort op, bl.a. med en redegørelse til EU-Kommissionen.
Samtidig lyder der megen ros fra netop EU-Kommissionen over det veludførte arbejde.

Naturstyrelsens store naturgenopretning af vandløb i Sydvestjylland er ikke bare det næststørst projekt i sin art i Danmark, men det er også blevet betegnet som det største projekt for at redde en truet fiskeart i hele Europa.

13 spærringer er fjernet og næsten 30 kilometer snorlige vandløb er gjort slyngede og tiltalende for snæblen i Varde Å, Sneum Å, Ribe Å og Vidå. Projektet har kostet næsten 150 millioner kroner at redde den lille fisk, men samtidig har man også fået langt bedre forhold for mange andre fiskearter og naturen som helhed i de sydvestjyske vandløb som projektet har berørt.

Denne fisk – snæblen – var tæt på at uddø. Nu roser EU-Kommissionen det danske projekt som et af de bedste i Europa.

Fire sydvestjyske vandløb har i forbindelse med Snæbel projektet fået en god naturgenopretning, bl.a. her i Gelså.

- En af de fantastiske ting ved projektet her, er at det ikke bare kommer snæblen til gode. Vi har løftet den samlede kvalitet i naturen i de fire vandløb markant, og det er der myriader af både plantearter og dyrearter som odderen, laksen og sumpfuglene, der har glæde af, siger Jan Steinbring Jensen, der er biolog i Naturstyrelsens enhed Vadehavet og står for projektet, til TV Syd.

Man har også fået eksempler på, at naturen i de berørte vandløb har fået det bedre, og senest har Naturstyrelsen i december 2013 registreret snæbler under elfiskeri i Fladså opstrøms Ribe, hvor spærringen ved Stampemøllen blev fjernet i begyndelsen af 2013.

Fisken snæblen var ellers en af EU's mest truede fiskearter. Den var tæt på at uddø, og kun den hurtige indsats gennem det store snæbelprojekt kunne redde snæblen, hvis fortsatte eksistens i de kommende år vil blive fulgt meget tæt på.

I forbindelse med rapporteringen til EU har Naturstyrelsen udarbejdet en afsluttende teknisk rapport (kun på engelsk), en mere læsevenlig lægmandsrapport, samt en video om hele projektet som kan ses på internettet, hvis du går ind og søger på Snæbel-projekt.

Kommunerne kan søge tilskud til renovering

Den nyeste ansøgningsrunde åbnes 15. maj

I 2014 er der to muligheder for kommuner til at søge tilskud hos NaturErhvervsstyrelsen til forundersøgelser og gennemførelse af fjernelse af spærringer, åbning af rørlagte strækninger og udlægning af gydegrus.

Den første ansøgningsfrist udløb 1. april, mens anden runde har en ansøgningsperiode fra 15. maj til 15. juni. I begge tilfælde er de kommunale myndigheder gjort opmærksom på de to muligheder for at opnå tilskud til forbedring af vandløb.

Formålet med ordningen er at forbedre levestederne for dyre- og planteliv i vandløb, herunder vandrende arters gydepladser og vandringsveje, samtidig med at vandmiljøet.

REPARATION AF DAMBRUG
Udførelse af nye kummeanlæg
Indhent uforbindende tilbud.

HEE ENTREPRISE A/S
- den totale løsning

Holstebrovej 79, Hee, 6950 Ringkøbing
Tlf. 9733 5360 / 9732 1274 Fax: 9733 5560
info@hee-entreprise.dk www.hee-entreprise.dk

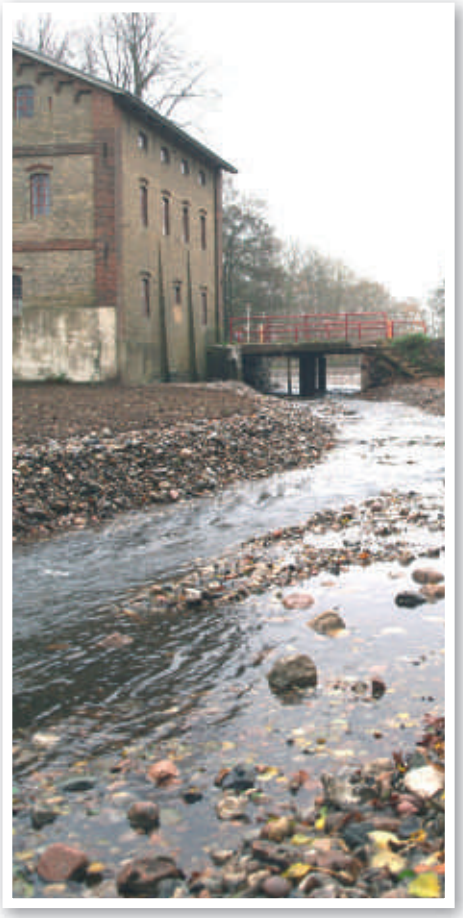

Eksempel på restaureret vandløb

Mindstemålet for laks i ferskvand nedsættes

Til gengæld øges mindstemålet for gedde til 50 centimeter

Med ikrafttræden den 7. april 2014 er der indført nye bekendtgørelser om mindstemål og fredningstider for fisk og krebs i ferskvand.
De vigtigste ændringer er, at mindstemålet for laks er nedsat fra 60 til 40 centimeter, mens mindstemålet for gedde er øget fra 40 til 50 centimeter. Yderligere slettes mindstemålet for stalling, ligesom der indføres en yderligere 3-årig landsfredning af stallingen.
Det skal dog bemærkes, at de her omtalte ændringer kun er udkast, da endelige høringssvar først skal være besvaret senest den 1. april 2014.

DTU Aqua har givet NaturErhvervsstyrelsen forslag til ændringer af de nuværende bekendtgørelser om mindstemål og fredningstider. Ændringerne er baseret på biologiske vurderinger af de enkelte arters nuværende tilstand, hedder det i begrundelserne fra DTU Aqua.

Laks og havørred skal være mindst 40 cm, før de må fanges.

Denne gedde holder i hvert fald mindstemålet.

Laksen må fanges, når den er 40 cm.

Med hensyn til laksen foreslår DTU Aqua en nedsættelse af mindstemålet med 20 cm. fra 60 til 40 centimeter med denne begrundelse:

De laks, der vandrer fra saltvand til vandløbenes ferskvand er på vej op i vandløbene for at gyde.

Blandt disse opgangsfisk er der en meget bred størrelsessammensætning, men fælles for dem alle er, at de er vandret ind i ferskvand med henblik på at gyde. I dag er der et mindstemål på 600 mm. For laks fanget i ferskvand. Da opgangslaks kan være mindre end 600 mm vil denne gruppe ikke kunne indgå i fangsterne. Et mindstemål på 40 cm. vil være relevant, da stort set alle laks, der har været i havet vil være over den størrelse. Der er ikke biologisk grundlag for at frede de laks, der er under 600 mm. og på den baggrund anbefaler DTU Aqua, at mindstemålet nedsættes til 400 mm, således som det også generelt er gældende for havørred i ferskvand. Der er ikke umiddelbart grundlag for helt at lade mindstemålet bortfalde, idet der stadig er behov for at frede unglaks under 400 mm, skriver DTU Aqua i sin anbefaling til NaturErhvervsstyrelsen.

Stalling fredes i yderligere 3 år

Med hensyn til stallingen anbefaler DTU Aqua yderligere en 3-årig fredning over hele landet.. Endvidere mener man, at mindstemålet for stalling helt skal bort-

99 cm og 10,7 kg vejer denne havørred, som Max Thomsen fangede i Allingåen – altså 59 centimeter over det kommende mindstemål på 40 cm.

falde. Det har nemlig skabt forvirring, at der er mindstemål på en i forvejen fredet art.

Begrundelsen af fredningen for stalling er, at udviklingen i stalling-bestandene i de fire større vestjyske åer, der indeholder betydelige bestande af stalling, ikke viser tegn på, at nogle af bestandene er nær, eller på vej til at nå, deres tidligere niveau, og dermed er stallingen stadig truet.

Maksimummål for gedder ?

DTU Aqua anbefaler, at mindstemålet for gedde øges fra 40 til 50 cm. Herved kan man sikre, at alle gedder, også de langsomt voksende, vil gyde mindst én gang, inden de lovligt kan hjemtages samt at en stor andel vil nå at gyde endnu mere end én gang. Desuden er det DTU Aquas vurdering, at der blandt danske lystfiskere i dag kun i meget begrænset omfang hjemtages gedder, som er under 50 cm. Derimod kan denne trafik være mere udbredt blandt lystfiskerturisterne. Et øget mindstemål kan dermed bringe mere fodslag på dette område.

DTU beretter, at der i stigende grad i landets lystfiskerforeninger på frivillig bais indføres et såkaldt "fangstvindue" for gedder, hvilket vil sige, at man kun må hjemtage fisk,der har en størrelse mellem mindstemål og et maksimummål. Et fangstvindue indføres f.eks. i en sø eller på en længere å-strækning. Her skal fisk under mindstemålet og over det frivillige maksimummål genudsættes. Denne forvaltningsform har den fordel, at chancen for at fange en trofæfisk øges, naturligvis forudsat at de store individer genudsættes uskadt, hvilket er typisk muligt for gedde, men ikke fungere lige så godt for alle arter.

Samtidig bevarer man muligheden for, at dem som ønsker det, kan tage en gedde med hjem til gryden, skriver DTU Aqua, som i øvrigt i sin nyligt udgivne "Søhåndbo" fortæller mere om denne forvaltningsform af gedde-fiskeriet.

Danmark i EU-retten på grund af manglende plan

Det skyldes dansk forsinkelse af planer for søer, vandløb og kystområder

De danske vandplaner er nu blevet så meget forsinket, at Europa Kommissionen nu vil trække Danmark for EU-domstolen i Strasbourg for at få en afklaring. De danske vandplaner er en udmøntning af EU's vandrammedirektiv skulle have været på plads allerede i 2009. Det er Danmarks nøl med at lave en vandmiljøplan der er årsag til, at EU-Kommissionen nu vil sende sagen til EU-domstolen, meddeler Kommissionen i en pressemeddelelse.

Det er træls, siger den nye miljøminister Kirsten Brosbøl om de forsinkede vandplaner.

Vandplanerne er afgørende for at sikre tiltag der kan give danske vandløb betegnelsen "god status" i 2015, og de skulle altså have været vedtaget allerede inden december 2009.

Forsinkelsen af planerne kan betyde, at man nu ikke opnår den nødvendige vandkvalitet, siger miljøkommissær Janez Potocnik i den udsendte pressemeddelelse.

En del af forsinkelsen skyldes de omdiskuterede randzoner, der blev underkendt af Natur- og Miljøklagenævnet, fordi der havde været for korte høringsperioder. Senest rykkede EU-Kommissionen i oktober sidste år, Danmark for at se planerne, der altså er en udmøntning af EU's vandrammedirektiv, som skal sikre, at der er god økologisk tilstand i såvel grundvand som åer, søer og kystnære farvande.

Den nye miljøminister, Kirsten Brosbøl, kalder sagen for "træls" i en kommentar til POLITIKO.

"Vandplanerne var allerede to år forsinket, da vi overtog regeringsmagten, og senere har der været bump på vejen i forhold til høringsprocessen og andet som gjorde, at vi blev yderligere forsinket. Det har været en rigtig træls proces,

som ikke har været håndteret godt", siger miljøministeren, som samtidig udtrykker håb om, at miljøministeriet kan nå at få lavet vandplanerne, før sagen kommer for retten.

"Vi er godt på vej med vandplanerne, og jeg håber derfor, at kommissionen vil overveje, om man vil gennemføre retssagen, siger Kirsten Brosbøl til Jyllands Posten. Hun forventer i øvrigt, at vandplanerne kan vedtages i midten af 2014.

Viceformand i Landbrugets Interesseorganisation Landbrug & Fødevarer, Lars Hvidtfeldt, er ikke overrasket over udsigten til en EU-sag.

"Det undrer mig slet ikke, at Danmark ikke har kunnet præsentere holdbare vandplaner i EU. Hele forarbejdet har været så kritisabelt og fyldt med sjusk, at man simpelthen ikke har kunnet melde klare planer ind til EU. Danmark er langt bag efter, og vi bør nu kikke fremad i stedet for at klinke skårene fra første planperiode, siger han til "Jyllands Posten".

De nye vandplaner skal sikre god økologisk tilstand i både søer vandløb og kystnære områder.

Naturnær undervisning om livet i de danske vandløb

Skoleklasser med interesse for fisk og natur kan nu selv være med

Det er blevet muligt for skoleklasser med interesse for natur at få flyttet deres undervisning helt ud i naturen og på tæt hånd følge med i livet i et dansk vandløb.
Det hele startede med en sej vestjydes drøm om en selvproducerende ørredbestand i vestjyske bække og åer. Han ønskede imidlertid at gå sine egne veje og benytte såkaldte "rugekasser" for at nå sit mål. Det var dog ikke noget der faldt i god jord alle steder, og ikke mindst hos biologer i DTU Aqua kom den seje vestjyde til at stå i et modsætningsforhold til gældende spilleregler for at øge ørredbestanden.

Den seje vestjyde er den nok så omtalte Lasse Michaelsen, Hagebro, som efter at have indledt et samarbejde med Blåkilde Efterskole i Tarm, Ringkøbing-Skjern Kommune og Dansk Center for Vildlaks, nu er

Efterskoleelever fra Blåkilde Efterskole følger med interesse udviklingen fra små æg til levende fisk.

gået et skridt videre med at indbyde alle skoleklasser med interesse for naturen til at lave deres eget udrugningsprojekt.

Inden man nåede så vidt, har der også været en henvendelse til undervisningsministeren og herfra er der så kommet svar om, at man bør henvende sig til Center for Undervisningsmidler for at præsentere ideen om, at få skoleklasser til at følge livet i et dansk vandløb, herunder ikke mindst gennem anvendelse af rugekasser at følge hele processen fra elfiskeri, strygning og udklækning af ørreder i rugekasser.

Det fortæller Knud H. Pedersen fra Logen til Havørredens Ve og Vel. Det er ham, der sammen med Lasse fortsat kæmper en brav kamp for at få rugekassen – eller klækkekassen – som den vel helt korrekt kaldes, til at blive anerkendt som et led i forbedringer af ørredbestanden i danske vandløb.

Knud H. Pedersen fortæller, at det lykkedes at få fjernet to dambrug, så Resen Bæk kunne føres tilbage til sit oprindelige løb ud til Karup Å. Derefter blev det et spørgsmål om at få en ørredbestand etableret, og det var her Lasse gennem flere eksperimenter nu har fundet frem til en rigtig god løsning med en flydende og meget enkelt kasse, som ser ud til at fungere rigtig godt, fortæller han selv, og det er også den rugekasse, vi benytter i projektet med Blåkilde Efterskole, siger han.

Der er nu åbnet op for, at også andre kan være med til at deltage i et udrugningsprojekt med den nye kasse. Det kan ske ved at kontakte lokale lystfiskere og kommunens vandplejeafdeling – eller søge hjælp hos Logen til Havørredens Ve og Vel, hvor Lasse i øvrigt er formand.

- Det koster ikke noget at være med, hvis eleverne selv fremstiller rugekassen,

Lasse Mikaelsen i Resen Bæk, hvor hans mange eksperimenter har fundet sted.

Rugekasse med grus er et nyt eksperiment.

og netop det vil helt sikkert også give dem større interesse i at følge et sådan projekt.

Med hensyn til at skaffe rogn og sæd, vil det være naturligt at tage kontakt til den lokale lystfiskerforening samt den lokale kommunes vandplejeafdeling. Rugekassen er enkel at bygge og prisen for materialer er heller ikke altovervældende.

På NTSnet kan du gå ind og få en udførlig plan for, hvordan du selv kan fremstille en rugekasse.

Forsøg med gydegrus i rugekasserne

Der er blevet tradition for at holde "Release-party" ved rugekasserne hos Blåkilde Efterskole, og det er også sket i år den 9. april.

Alt ser ud til, at denne sæson med udklækning ved Blåkilde vil overgå de to tidligere års succes.

Som noget nyt har Logen til Havørredens Ve og Vel ved udsætning af rugekasserne haft rogn og sæd med ud til vandløbet, så de unge efterskoleelever og andre interesserede på tæt hold kunne følge selve befrugtningen af ørredæggene, inden de befrugtede æg blev anbragt i rugekasserne.

Efter befrugtningen blev rognen fordelt i to rugekasser, hvoraf den ene var forsynet med gydegrus. Det er et helt nyt forsøg, man er gået i gang med, og resultaterne ser hidtil ud til at være rigtig gode med tæt ved 100 pct.s befrugtning.

Gydegrus i rugekassen er noget man har fra en videnskabelig svensk undersøgelse, og det skulle ifølge undersøgelsen give yngel med en større hjerne, så det skal blive spændende at finde ud af, om der er noget om snakken, bl.a. skulle det betyde at yngel der er blevet udklækket i en rugekasse med grus fra sit eget vandløb, også vil blive forsynet med større hjemvè – og altså have lettere ved at finde tilbage fra havet til det vandløb,

Lasse Mikaelsen: - De unge mennesker er vældig interesseret i at opleve naturen så tæt på som tilfældet er i en rugekasse, hvor vi kan følge med fra dag til dag.

hvor fisken altså i sin tid blev udklækket i en rugekasse med grus fra vandløbet.

Netop spørgsmålet om homing for laksefisk er et spørgsmål, man samarbejder med Aalborg Universitet om at få nærmere belyst, fortæller Knud H. Pedersen til NTSnet.

I øvrigt er hele forløbet af Lasses rugekasser og efterskoleeleverne fra Blåkilde Efterskole blevet fulgt tæt af den fremragende naturfotograf Bo Skelmose fra Skelmose TV, og allerede nu er det mulig at se en del af videoen ved at gå ind på "Ny, naturnær undervisningsmulighed".

Efico

GLOBAL EXCLUSIVITY GLOBAL

BIOMAR VOKSE- OG AVLSFODER MED PROBIOTIKA

En ældgammel kilde til styrke og sundhed

Folkeslagene på de mongolske sletter har i årtusinder holdt sig stærke og sunde og modstået det barske klima ved at indtage probiotika i form af mælksyre-bakterier i yoghurt. Det siges også, at Djengis Khan og hans sejrrige krigere styrkede sig med yoghurt.

Fra maj måned vil alt vores ørredfoder til havopdræt og moderfisk som standard indeholde det eneste probiotikum, som EU har godkendt til anvendelse i akvakultur, baseret på en veldokumenteret effekt på fiskehelsen.

BioMar

Før Grundlovsdag:

Sommerfiskeri i Lindenborg Å med mange gode oplevelser

Natfiskeriet har sin store charme, men dagene er også fulde af forventninger

AF HILMAR JENSEN

Grundlovsdag er traditionelt starten på sommerfiskeriet i Lindenborg Å. Mange af lystfiskerne ikke mindst i Nordjysk Lystfiskeriforening pakker udstyret ud efter en ekstra lang vinterdvale.

Det er også her de første rygter om fangst af opgangsfisk begynder at svirre langs åen. Det er samtidig også herom-kring de første rigtige og troværdige meldinger kommer om flotte opgængere. Sammen med rygterne kommer ligeledes meldingerne om hvor det er fiskene er

Hvor står fiskene? Der er mange muligheder her i den sommerlige Lindenborg Å, der snor sig smukt gennem landskabet.

Lindenborg Å har både i 2011 og 2013 været den å i Danmark, hvor der er fanget de største havørreder. Her Mark Højfjeld med en havørred på 11,2 kg.

taget. Netop disse oplysninger er hvert år spændende.

Er de fanget foruden nær ved åmundingen f.eks. i "Stenhullet", eller længere oppe i "Karelen", er det "Zinks sving", ved "Pumpen", eller "Karens hul". Er meldingerne et af de steder fra kan det være tale om at det kun er fisk som har stukket snuden indenfor i åen og forsvinder igen. Det kan også være at meldingerne kommer fra "Det flade" "Fru Christensen" måske "Den skæve bro" eller "Mejerihullet" ja måske "Louisendal" så er der tale om fisk der har bevæget sig længere op i åen. Så er opgangen en realitet og fiskeriet bliver mere intens, for nu er de her de store fisk, dem alle har ventet på. Det er nu al fritiden bruges ved åen.

Langs åen er der mange stednavne, navne som stederne har fået enten ved en tilfældighed eller ved en særlig hændelse og som efterfølgende er blevet stednavnet som alle kan genkende og finde tilbage til. "Karelen" er f.eks. opkaldt efter "Det karelske næs" som var en vigtig kampplads under den finske vinterkrig, grunden til at et stykke af Lindenborg Å fik det stednavn var at Nordjysk Lystfiskeriforening erhvervede fiskeretten på netop dette stykke under den finske vinterkrig.

Foreningernes gamle medlemmer kender stednavnene og efterhånden lærer de nye medlemmer også stederne at kende. På den måde kan man sige at de er en del af det arvegods som findes i en forening med lange traditioner.

Det er også tidspunktet hvor en særlig form for lystfiskere kommer op af sofaen, nemlig de mange for hvem fiskeri og spe-

Jan Skall på nat-fisketur med sit bytte på 9.55 kg.

cielt sommerfiskeri er lig med natfiskeri. Disse lystfiskeriets natmænd møder først op ved åen når de øvrige lystfiskere er gået hjem og mørket har sænket sig langs åen. For dem er fiskeri om dagen tidsspilde. Mange af dem let genkendelige med den traditionelle pandelampe som dog kun skal bruges når en ny flue skal bindes på linen eller en landet fisk skal beskues. Natfiskeriet er udpræget fluefiskeri.

Det er et fascinerende syn en mørk nat at se disse lamper der næsten som ildfluer blinker langs åen. De er ikke tændte længere end højest nødvendig, lyset fra dem ødelægger den evne som man får til at se i mørke. Der kan gå lang tid før natsynet er tilbage, så er der en fisker som har lyset tændt for længe kan kraftige bemærkninger godt flyve over åen. Samtidig skræmmer lyset også fiskene. De gemmer sig i grøden.

Det at fiske i de lyse nætter er for dem indbegrebet af lystfiskeri. Stilheden, det at kunne høre plasket når fiskene springer op efter fluerne er en passion som de nyder. De har en klippefast tro på at havørreder kun kan fanges om natten. De ser stort på at der også fanges mange om dagen, ja, selv en varm sommerdag

med høj solskin kan der være en god fangst.

Det er under dagfiskeriet at de mange fiskemetoder er i brug. Fiskeri med orm har sine mange trofaste udøvere. Det er mindst lige så fascinerende at se en dygtig ormefisker som en dygtig spinne- eller fluefisker. Se hvordan ormen styres rundt i svingene og ind under brinkerne hvor fiske står. Eller spinnefiskeren der med lokkende stangbevægelser får spinneren til at opføre sig som en lille fisk. Alt med det formål at få en af åens mange fisk til at bide på.

Spændingen ved sommerfiskeriets start er altid stor. Hvad vil tiden bringe. Er der store fisk igen i år. Lindenborg Å har både i 2011 og 2013 været den å i Danmark hvor der er fanget de største havørreder. I 2011 med fisk på 11,2 og 11 kg, i 2013 med en havørred på 12,7 kg. I 2012 vejede den største fisk 9,55 kg. Vil der være fisk på de "gode" steder? Selv med meget fiskevand til rådighed har alle deres eget favoritsted. Enten i et sving, ved en strækning hvor de en gang har fanget en stor fisk eller set en. Der er tit sagt at – ingen fisk fiskes der så meget efter som den der blev fanget i går – Det er jo rigtigt at har der været et rygte sandt eller usandt om at der på en given strækning, et specielt sted, er fanget fisk kan det aflæses efterfølgende, mange vil lægge vejen forbi. Det kunne måske være at der var en til.

Forventningerne til sæsonen drejer sig også om meget andet end fiskene. Får vi en regnfuld sommer med megen vand i åen, eller bliver det modsatte, en tør sommer med lav vandstand. Disse to væsentlige faktorer kender vi heldigvis ikke. De har stor betydning på fiskeriet, men når vi drømmer os ud til åen og drømmer videre om den store fisk der skal fanges, så findes de slet ikke i vore tanker. De er bare en del af de oplevelser der også er for lystfiskerne der får sommeren til at gå med at fiske i Lindenborg Å.

Det er nu det rigtig går løs.

Thomas Christensen fangede i 2013 denne store havørred på 12,7 kg.

Sandarten blev til en rimelig saltvandsfisk

Orkanen "Bodil" vendte over det ganske land op og ned på mange ting under dens hærgen i december 2013. De største omvæltninger var ret så ubehagelige, men der blev også i naturen ændret lidt hist og her, bl.a. så man ikke længere kan betegne sandarten som en udpræget ferskvandsfisk.

Godt nok har man altid vidst, at sandarten kunne leve i havvand med lavt saltindhold, men den har tillige været omtalt som udpræget en rovfisk, der levede i ferskvand.

Og så er det altså at fiskere i Roskilde Fjord her i foråret i adskillige tilfælde har været ude for at fange en "mystisk" fisk, som nogle i første omgang troede var en aborre.

Med det var altså sandart, der pludselig var blevet et fangstobjekt i Roskilde Fjord, hvor stormen i december gav oversvømmelser med højvande på over 2 meter. Det betød også en sø ved Boserup skoven i den sydlige del af fjorden gik over sine bredder i så stort et omfang, at mange af søens fisk bl.a. aborre, gedde og altså sandart - slap ud i Roskilde Fjord.

Her har de så levet udmærket, indtil de gik i et garn, og på fotoet her er bierhvervsfisker Hugo Winther i færd med at veje en sandart på 6,2 kg. – i øvrigt en helt fremragende spisefisk. I samme fangst indgik i øvrigt også en gedde på godt 6 kg.

Inddæmmet fjord-område vender tilbage til naturen

Gyldensteen Strand ved Bogense genskabes bl.a. med et ferskvandet sø- og rørskovsområde på 114 ha.

Gyldensteen Strand er et 616 ha stort inddæmmet og drænet fjordområde på Fyns nordkyst umiddelbart øst for Bogense. Her genskabes i løbet af 2014 over 350 ha lavvandet kystlagune, ferskvandssø og rørskov med natur og fugleliv til glæde for både dyr og mennesker. Naturgenopretningen er den hidtil største på Fyn.

Gyldensteen Strand vil fremover kunne give os vigtige erfaringer om naturens udvikling, når kystarealer oversvømmes – både af saltvand fra havet og af tilløbende ferskvand fra land.

Gyldensteen Fjord blev inddæmmet i 1871 – det var i de år, hvor store landindvindinger var populære, bl.a. blev et af landets største fjordområder – Lammefjorden i Nordvestsjælland – også tørlagt den gang, hvor 75 kvadratkilometer fjordareal blev omdannet til ad åre at blive til landbrugsjord.

Gyldensteen Strand er på omkring 600 ha, men der er en forskel fra 1871 til , at

Det inddæmmede fjordområde vender tilbage til naturen.

der nu anlagt stier og udsigtstårne, så besøgende får rig lejlighed til virkelig at opleve den genskabte natur.

Alle vil være velkommen til at besøge Gyldensteen Strand, hvor der anlægges p-pladser og vandrestier omkring de genetablerede vandområder. Fra nyopførte fugletårne og fra udsigtspunkter bliver der gode muligheder for at opleve fuglelivet på de nyanlagte øer i fjorden.

Aage V. Jensen Naturfond har i februar 2011 købt 616 ha øst for Bogense af Gyldensteen Gods, som omfatter Gyldensteen Inddæmmede Strand og den vestlige del af Ore Inddæmmede Strand, kaldet Reservatet, samt de tidligere øer Lindholm og Langø. Området er i dag afvandet og overvejende opdyrket.

Formålet med Naturfondens erhvervelse af ejendommen er bl.a. at sikre og forbedre de nuværende naturværdier i området, herunder at genskabe et af Fyns vigtigste fugleområder.

At give offentligheden mulighed for at opleve det naturgenoprettede område, samt at undersøge konsekvenserne af klimabetingede stigninger af havvandstanden på naturområder, er baggrunden for det store projekt.

Endelig vil man også foretage videnskabelige undersøgelser af havets store biodiversitet såvel i det inddæmmede havområde som udenfor.

Efter fjernelse af digerne mellem Langø, Lindholm og Store Stegø vil havet fra 2014 igen kunne indtage 214 ha. af det drænede område syd for Lindholm i form af en lavvandet fjord omgivet af smalle strandenge. Den østlige del af Gyldensteens Inddæmning øst for det gamle spærredige og syd for Langø vil fremstå som et ferskvandet sø- og rørskovsområde på 114 ha. Reservatet ved Ore Strand opretholdes som en mosaik af afgræssede enge, sumpe og søer med lidt højere vandstand end i dag.

Det lave "soppebassin" i den nye fjord vil udgøre et nyt og vigtigt tilholdssted for havets biologiske mangfoldighed, og der vil opstå en rigdom af småfisk og smådyr i vandet. Gyldensteen Strand vil igen udgøre en vigtig del af Fyns naturlige, lavvandede kyst mod Kattegat.

Den 29. marts var der brudt så meget ned af diget, at havvandet langsomt begyndte at løbe ind i den gamle fjord, og i løbet af sommeren vil den gamle fjord vende tilbage til næsten det oprindelige, herunder også et betydeligt ferskvandsområde.

Ørreden viser os om naturen har det godt

Video tager dig med DTU Aquas fiskeplejekonsulenter ud til vandløbene

Ørreden er afhængig af at gyde i vandløb, og en god ørredbestand viser, at naturen har det godt med rent vand og et varieret plante-og dyreliv. Derfor er ørreden en rigtig god "miljøindikator".

Det fastslår DTU Aquas fiskeplejekonsulent Jan Nielsen i forbindelse med at der netop er kommet en video, hvor natur-og fiskeinteresserede kan komme med ud og se, hvad det er der gør et vandløb til et godt vandløb rent fiskemæssigt – her er det ørreden, der viser vejen.

Ørreden viser nemlig, hvad der kræves for at kunne gyde, og hvor ynglen finder skjul, så den ikke bliver ædt. Uden yngel, vil der nemlig heller ikke være store ørreder viser videoen med al tydelighed

Det er de to fiskeplejekonsulenter Jan Nielsen og Finn Sivebæk der viser eksempler på, hvordan ørreden skal have det, for at kunne gyde og kunne selvproducere bestanden.

Mange danske vandløb havde engang en stor naturlig ørredbestand, og en del har det stadig. Men mange gydeområder er blevet ødelagt eller forringet ved reguleringer og vedligeholdelser, og derfor

En håndfuld ørreder fortæller en hel del om vandløbets kvalitet.

skal de restaureres i de kommende år, skriver Jan Nielsen, DTU Aqua, i forbindelse med videoen om ørredens gydeområder.

Der er størst chance for at hjælpe ørreden, hvis man efterligner forholdene i de naturlige vandløb, for i sådanne vandløb kan ørreden klare sig selv uden udsætninger, og det er på mere end 100 års erfaring og forskning, DTU Aqua nu har fået produceret en film om, hvad ørreden kræver af sine gydeområder.

Jan Nielsen viser sammen med sin kollega Finn Sivebæk eksempler fra både upåvirkede vandløb (naturlige) med gode ørredbestande og fra restaurerede vandløb, hvor ørredbestanden igen kan klare sig selv. En af bækkende blev genslynget med udlægning af gydegrus for 21 år siden, og der har lige siden været en stor naturlig ørredbestand.

- Jeg håber, at filmen bliver set af alle dem, der holder af god dansk natur, og at den kan inspirere alle dem, der vil yde en indsats for naturen, til så vidt muligt at genskabe de naturlige forhold i vandløbene frem for fx at anlægge unaturlige stejle stenstryg, der mest af alt ligner norske elve, siger Jan Nielsen. Ved at genskabe naturlignende stryg med naturlige vanddybder, vandhastigheder, bundmaterialer o.l.er der størst sikkerhed for, at man får de smådyr, vandplanter og fisk, der engang har været i vandløbet, tilbage.

Du kan selv se videoen ved at gå ind på DTU Aquas Fiskepleje.dk – og så klikke dig frem til "video om ørredens gydeområder".

Annoncepriser

1/1 side (131 x 192 mm) ..... kr. 2.250,-
1/2 side (131 x 94 mm) ..... kr. 1.400,-
1/3 side (131 x 60 mm) ..... kr. 1.250,-
1/4 side (131 x 44 mm) ..... kr. 1.000,-

Alle annoncepriser er inkl. 4-farver og ekskl. moms.

Annonceindleveringsfrist

Ferskvandsfiskeribladet udkommer
6 gange årligt.:
15. februar, 15. april, 15. juni, 15. august,
15. oktober og 15. december.
Sidste frist for rettidig indlevering af annoncer, er den 20. i måneden før udgivelse.

Al henvendelse vedr. annoncer rettes til:
Niels Lauritsen
Silkeborg Bogtryk,
Postbox 305
8600 Silkeborg,
Tlf. 4698 1592
e-mail: nl@sb-s.dk

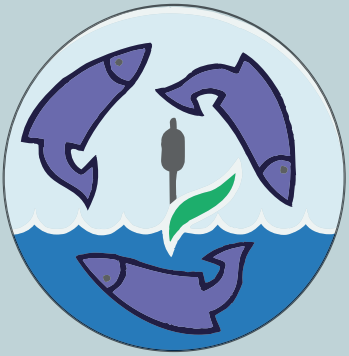

Lindenborg Å er løst fra sin sidste lænke

Projekt til en kvart million kroner leder vandet forbi den gamle opstemning ved Røde Mølle

Lindenborg Å i det nordjyske er befriet fra sin sidste betydelige lænke, opstemningen ved Røde Mølle, som det nye projekt simpelthen har ledt åløbet uden om i et 300 meter nyt forløb med slyngninger og fald på en helt naturlig måde.

Mandag den 3. marts kunne gravkoen fjerne de sidste skovlfulde spærring, så Lindenborg Å for første gang i næsten 400 år kunne løbe frit, og glæden var stor blandt naturfolk og lystfiskere, der nu kunne se deres å i et helt nyt perspektiv.

Nu flyder Lindenborg Å helt uden forhindringer.

De sidste skovlfulde jord fjernes, og for første gang i over 400 år løber Lindenborg Å uden spærringer.

Den gamle "prop" i Lindenborg Å har været Røde Mølle som helt tilbage i 1610 anlagde en opstemning med henblik på at benytte åens vand til en vandmølle, der først og fremmest var baseret på at male korn.

Så sent som i 1980 etablerede det tidligere Nordjyllands Amt en fisketrappe som godt nok så vældig flot ud, men trappen kom aldrig til helt at tjene sit formål, og amtet udarbejdede også dengang et skitseprojekt til forlægning af Lindenborg Å uden om Røde Mølle – og det er altså dette projekt der 34 år senere nu er blevet en realitet.

Ved gennemførelsen af projektet er sidste spærring i Lindenborg Ås hovedløb fjernet.

Projektet har kostet ca. 250.000 kroner og passagen fra udspringet i Rold Skov til udløbet i Limfjorden er ved omlægningen blevet otte kilometer længere, selvom selve omlægningen kun er på 300 meter, men netop gennem omlægningen kommer en stor del helt uberørt skovvandløb med mange gydepladser og ynglevand med i Lindenborg Ås nye forløb, og det er en begivenhed lystfiskerne langs Lindenborg Å i mange år har set frem til.

Projektet er udført i samarbejde med lodsejerne på Røde Mølle og Lindenborg Skovdistrikt.

Møllesøen bliver bevaret, så det ret fantastiske miljø bliver stort set uberørt, hvilket også gælder den gamle fisketrappe og de gamle møllebygninger.

Selve området ved Røde Mølle og det nye vandløb er privat ejet, men man planlægger en besigtigelsesdag for offentligheden i slutningen af november.

Give Elemeter med nye tiltag gennem 50 år

Virksomheden har i høj grad sat sit præg på nye moderne dambrug

Gennem 50 år har Give Elementfabrik leveret betonelementer til dansk landbrug og industri – og i høj grad også til dansk akvakultur, som virksomheden har sat sine spor på de seneste år, hvor mange jorddamme er udskiftet med betonelement-opbyggede anlæg, deraf flere med helt nye tiltage.

Virksomheden Give Elementfabrik, der har sit domicil i Give samt en produktionsenhed i Nørre Snede, markerer sit 50 års jubilæum den 11. april med festlige arrangementer, der normalt ikke forbindes med en elementfabrik.

Give Elementfabrik er en af de få betonvarefabrikker i Danmark, der trods

På virksomheden i Give fremstilles elementer til næsten enhver for byggeri.

Den nuværende produktionshal i Give har god plads til udvikling af nye elementsystemer.

finanskrisen stadig har sorte tal på bundlinjen. Det skyldes løbende optimeringer gennem 50 år og en ekstrem simpel produktion, skriver virksomheden i en pressemeddelelse forud for jubilæet.

Virksomheden blev grundlagt i 1964, da grundlæggeren Jens Eskildsen mødte Hans Christensen, som drev Give Betonvarefabrik. Sammen begav de sig ud i et helt nyt projekt: betonvægge i 60 cm. bredde.

Landbruget viste interesse for elementerne og efterspørgslen spredte sig hurtigt til industrien.

Over årene har Give Elementer udviklet et bredt produktprogram efter Jens Eskildsens søn Jens Henrik Eskildsen i 2003 indtog direktørstolen og broderen Finn Eskildsen senere kom til. Sammen har de to brødre siden drevet fabrikken med succes og etableret endnu en produktionsenhed i Nørre Snede, så Give Elementer i dag anses som værende en af Danmarks førende byggeproducenter til dansk landbrug og dambrug. I 1988 kom første forespørgsel fra dambruger Søren Simonsen i Ejstrupholm om muligheden for at anvende standard L-elementer i nogle nye bassiner – og siden er det bare gået med flere projekter og udvikling af nye tiltag også indenfor etablering af dambrug.

Kort nyt

Stormen skyld i gylleudslip

Et større gylleudslip fra en gyllebeholder i Estrup ved Vejen skyldes måske stormen, fortæller Jyske Vestkysten.

Det lykkedes godt nok Falck i Vejen og Brørup at få det meste af gyllen ledt væk fra de nærliggende vandløb og ind i en skov.

Årsagen til det omfattende gylleudslip er muligvis, at den overfyldte gylletank ikke har kunnet holde på det stærkt ildelugtende indhold i den meget stærke blæst af stormstyrke.

Det fik bølgerne af gylle til at blive så store at de ligefrem skvulpede over og løb ud i terrænet.

Springende karper slår turister omkuld

På Mississippifloden fanger man ikke fisk med fiskestænger. Her holder man bare et net op i luften, og så springer store karper op i nettet.

Siden 1970èrne har asiatiske karper nemlig spredt sig så voldsomt, at de flere steder har udkonkurreret næsten alle andre fisk.

Det kunne lyde som lykke for en lystfisker, men sådan ser hverken erhvervsfiskere, turister, biologer eller myndigheder på det. Når de op til 50 kg. store fisk springer op af vandet, slår de nemlig i nogle tilfælde turister omkuld.

Den asiatiske karpe blev ellers budt velkommen til USA i amerikanske dambrug i syden, der så den som en miljøvenlig måde at holde damme rene på. Karpen spiser nemlig 20 pct. af deres egen kropsvægt i plankton hver dag, men så endte den importerede fisk i en lokal flod, og i dag er den asiatiske karpe udbredt i 23 stater, viser en rapport fra National Wildlife Federation.

Regeringen vil satse på større fiskeopdræt

Regeringen har netop præsenteret et nyt forslag der skal mindske bureaukratiet og gøre det lettere at placere nye havbrug. Det vækker tilfredshed hos medlem af Europa Parlamentet, Claus Larsen-Jensen(A), der er bosat på Bornholm.

I farvandet ud for Bornholm er der udpeget fem steder, hvor havbrug kan placeres en sømil ude fra kysten.

- Nu har vi fået et gennembrud, som betyder, at der nu kan gives myndighedstilladelser til etablering af havbrug rundt om i Danmark, også ved Bornholm, siger Claus Larsen-Jensen til TV 2 Bornholm.

- Farvandet ved Bornholm er det helt rigtige til havbrug. Vi har således god vanddybde, men det er også vigtigt med det rigtige saltindhold i vandet, som gør det perfekt i forhold til opdrætsfisk og deres tilvækst, siger Jess Christian Persson, der er formand for Aquabaltic.

Opdrættede ørreder er de langsomste

De opdrættede ørreder er langsommere end de vilde. Det fastslår den amerikanske ph.d-studerende Kristy Bellinger, der har gennemført en hastighedstest for de to slags ørreder.

De opdrættede fisk var 35 pct. langsommere end de vilde fisk, fortæller hun i en mail til dr.dk/viden, hvor hun også uddyber forsøgets opbygning.

Over 10-12 uger blev hver fisk sendt igennem en fartmålertank en gang om ugen. Alle deltagende 100 ørreder fik i forsøget adgang til samme foder, og kun de succesrige ture gennem tanken blev talt med.

Og hvad kan man så bruge det til, vil mange nok spørge, men der er også alvor bag ved.

Der investeres årligt millioner af dollars i at producere fiskeyngel, bl.a. for at understøtte truede arter, og indtil videre har praksis blandt producenterne været, at avle efter størst mulige fisk. Men hvis det nu viser sig, at størrelsen hæmmer fiskens naturlige evne til at forsvare sig overfor fjender, kan det vise sig at være spild af penge at opdrætte størst mulige fisk, siger hun.

Fornem hæder til Å-manden

Å-manden Bent Lauge Madsen er blevet hædret med Wessenberg-Lund-Prisen for sin livslange kamp for vandløb og søer, fortæller TV MIDTVEST.

Siden han var dreng, har de danske åer og vandløb haft en særlig plads i hjertet på den 79-årige miljøforkæmper.

Bent Lauge Madsen er født i Aarhus, men han har boet det meste af sin tid i Vandborg ved Lemvig. Han er uddannet biolog og har skrevet flere bøger om vandmiljø. I begyndelsen af 90`erne var han med til at starte Aqua Akvarium og Dyrepark i Silkeborg, og det er netop den livslange kamp for bedre vandmiljø, der nu har sikret miljøforkæmperen den fornemme pris.

Kunstig sø sløjfes måske

Efter dæmningsbrud i november sidste år håber lystfiskerne nu at Skjern Å kan få sit oprindelige løb tilbage ved Brande. Det er nemlig langt fra sikkert, at den kunstige Elværk Sø i Brande bliver genskabt.

Søen forsvandt, da dæmningen kollapsede i november, og nu øjner Skjern Å Sammenslutningen chancen for helt at slippe af med elproduktionen, der spærrer for at laksene kan komme op i åen for at gyde, oplyser P4 MIDT VEST.

Formanden for Brande Elværk Hans Ulbrichsen er ikke afvisende over for at lade Skjern Å få sit oprindelige løb tilbage.

Nye vådområder skadede ørrederne

Nyt vådområde i et vandløb førte til et gennemsnitligt tab af de vandrende ørreder på 83% pr. år i perioden 2009-2011. Før vådområdet blev etableret var tabet af ørreder på 0%.

Havørreden er afhængig af at gyde i vandløbene, og ungfiskene af havørred(smolt) trækker ud i havet, når de er ca. to år gamle. Man har længe vidst, at smoltene har store problemer med at passere gennem søer, der ligger direkte i vandløb.

En ny rapport fra DTU Aqua dokumenterer nu den negative effekt af den nyetablerede Egå Engsø, der i 2009 blev anlagt så langt nede i Egå`ens vandsystem, at stort set alle smolt skal gennem søen på deres træk mod havet.

Det store tab af ørredsmolt i Egå Engsø betyder, at der nu ikke længere er grundlag for at opretholde en selvproducerende havørredbestand i Egå.

Undersøgelserne i Egå-systemet og flere andre steder har vist, at det kan skabe store problemer for vandsystemernes naturlige ørredbestande, hvis man etablerer søer direkte i vandløbene.

FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN **for Danmark**

Formand
Niels Barslund (ansvarshavende redaktør)
Vormstrupvej 2, 7540 Haderup.
Tlf. 9745 2046 · Mobil 29 26 51 11
nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Næstformand
Max Thomsen, Gl. Viborgvej 405, Ålum,
8900 Randers. Tlf. 8646 6053-2081 6053
maxgjerrild@elromail.dk

Medlemsskab og kontigent
Personligt medlemsskab kr. 520,- årligt
(inkl. Ferskvandsfiskeribladet)
Foreningsmedlemsskab kr. 1.040,- årligt
(afhængigt af medlemsantal)

Kontorhjælpen
Gitte Underbjerg, Norgesvej 1,
8700 Horsens. Tlf. 5124 0211
gun@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Telefontid alle hverdage kl. 08.00-13.00

Aqua-Dam
Jens Kristian Nielsen, Toftvej 14,
6950 Ringkøbing
Tlf. 97 32 60 77 · Fax 97 32 61 77
aquadam@post9.tele.dk

Bestyrelse
Akvakultur

Kurt Pedersen	tlf. 7555 0287
Ove Ahlgreen	tlf. 7577 0515
Ole Valgaard Holang	tlf. 7577 0151

Erhvervsfiskere

Leif Olesen	tlf. 7578 2201

Lystfiskere

Max Thomsen	tlf. 8646 6053
Hilmar Jensen	tlf. 4029 6881
Torben Salling	tlf. 9868 3381
Bjarne Bach	tlf. 2169 9200

Bredejere

Schneider Philipsen	tlf. 9745 2271
Niels Barslund	tlf. 9745 2046

Alt til dambrug
hav- og ålebrug

klækkeudstyr
transport og sortergrej
iltfordelere
foderautomater
fugleværn
aluplader
baljer
spande
handsker

arbejdstøj
sko
støvler
net
vod
ketcher
sugekurve
beluftere
waders

Alt i plastrør og slanger og tilhørende fittings

Vi er med til at sikre bredden

Vestermarken 3 • 8765 Klovborg
Tlf. 70 23 12 18 • Fax. 76 59 50 20
Se netbutikken på: www.midtjyskaqua.com

Midtjyskaqua

FERSKVANDSFISKERIBLADET

REDAKTION
Henning Nielsen
Halsebyvej 30, 4220 Korsør
Tlf. 5838 7225
henviol@dlgtele.dk

INDLEVERINGSFRISTER
Indlevering af redaktionelt stof og annoncer til næste blad skal ske senest den 20. maj 2014.

TRYK
Silkeborg Bogtryk
Stagehøjvej 27, 8600 Silkeborg
Tlf. 8682 1655

ANNONCER
Henvendelse vedr. annoncer til Niels Lauritsen,
Silkeborg Bogtryk
Tlf. 4698 1592
nl@sb-s.dk

Stof til bladet indsendes til redaktionen som e-mail, på diskette eller CD-ROM. Bladet påtager sig intet erstatningsansvar som følge af trykfejl i annoncer. Bladets artikler udtrykker ikke nødvendigvis foreningens officielle politik.

FORSIDEFOTO
Kom maj, du søde milde! Her i Tude Å ved Valbygård nær Slagelse.
Foto: Viola Nielsen.

POST DANMARK
PP
B

FERSKVANDSFISKERIBLADET
N.P. Danmarksvej 79
8732 Hovedgård